

(א) [ע' קדושין לא; ג] [ע' מוס' פסוקי טו. ד"ה לית, א] [נעיל קפה, ד] ע"ז ג, (א) [נע"ז ג. א"חא אלונתים אכל בערוך גכס בני שלפניו], (א) [נעיל קפה, ד] [נולי קלי; ח] [מוס' פ"י], (ט) ס"ה לאורח,

הגהות הב"ה

(א) רש"י ד"ה לפי שאין עושין אותה אלא: (ב) ד"ה מן וכו' כל זכ השבילים מן: (ג) ד"ה מן וכו' בכבדה כדי שיפול: (ד) ד"ה אכל נטול הוא ככרה ונתון לתוך האכיל:

גליון הש"ס

גכ' אמר רבי יוחנן לית הלכתא ככל בני שמואל. עיין מנחות דף ג' י"ד ע"ה מוס' ד"ה לית הלכתא: רש"י ד"ה אכל נטול וכו' נטול מאילוי ב"ש. עיין לעיל דף ג' ע"ה בש"ש ד"ה ללחם תכלים:

רבינו הגנאל

לפי שאין עושין אותה אלא לגוון, פי' [גרוין] לצבעו להתראות בו גוונא של ביצה. מאכל המרס. פי' זה המאכל מברס הוא כדתנן (תקן) [נטיל] את הודם ונתנו לממרס בו על הרובד הרביעי ור"א מאכל חמורים הוא, כלומר אינו מאכל בני אדם אלא מאכל חמורים הוא. חרדל שליש מע"ש. חלקו עליו רב ושמואל ור' יוחנן ור' אלעזר, ודבריהן פשוטין. הן ועד וטרטא הוא בתרא אמר לית הילכתא ככל בני שמואל, אלא כי הא דתניא חרדל שליש מע"ש למחר מניחו בין ביד בין בכלי ונתון לתוכו דבש, ולא יטרוף אלא מערב. שום שריסקו מע"ש מערב. נתון לתוכו פול או גריסין, ולא ישחוק אלא מערב, וממשיך את האמיתה לתוכו. מאי אמיתה. נהיה. אנומלין, יין ושמן ודבש ופלפלין. אלונתית, יין ישן ומים צלולין ואפסרמון. אין שורין את החלתית בפשוטין אבל נתון לתוך החמוץ. ומביעיא לן שרה מאי. ומסקנא, שרה אמר אבי אסורא מרבנן, וא"ר יוחנן מתניתין יחידה היא והוא ר' יוסי, אבל תביא בין בחמין בין בצונן אסור. וסוגין דשמעתא אם שרה מאתמול לשותת חלתית בשבת מותר, אבל לשורות אסור אפילו בצונן. ואם שרה מקודם השבת ועכשיו בשבת חושש אם לא ישתה מסתכן, מותר לו לשרות בתוכו ולהניחה בחמה. לכסכוסו כיתונתא. פי' לרכוכי קא מיכוון ושירי, או דלמא לאולדי וכו'. פי' לקבץ מקצת הבגד של פשתיים לתוך ידו לשופו מפני שרוחצין הבגד ומתיבש בשמש או ברוח עומד אנון, פי' קשת, ורוצה לרככו, נתון הבגד לתוך ידיו ומליך ומביא ידיו עד שיעשה הבגד והוא כמו קפולים קטנים כמין בכמין בני ר' ירמיה אטוויי חד ואיתויי [חד] או דלמא אטוויי ואיתויי תרי, תיקו. וכן עוד מפורש בתלמוד א"י בענין מוליך ומביא שבלוב. מיהא שמענין דכיסוסו כעין שפשוף הוא ומתקוין הבגד, פי' יתכמו, ונראה קמטין וכשלושבו מתפשט, ובראמרין אמר רב כהנא ואיתויא רב יהודה טיט שעל בגדו מכסכוו מבפניו. ומקדיי להאי כיתונתא, שמענין מינה דסודרא ליתיה כתינתא, ולא יתכן לומר שהוא צמר, שאם הוא צמר איך אומר לו היה לך ללמוד פשתיים מצמר, והדר רחוק ביניהם ואינה אלא צמר גפן שזה קרוב לזה. ופשט רב חסדא דלרכוכי מכוון ושירי. אמר רב חסדא האי כיתנתא

תולין פרק עשרים שבת

קמ.

עין משפט
נר מצוה

לפי שאין עושין (א) אלא לגוון. למראה שהחלמון יפה לגוון ולא החלצון הלךך ארדי וארדי אוכל הוא ואין כאלן צרית פסולת מאוכל: ממחו. דישטיפדי"ר בלע"ז במים או ציין: ממחו בכלי. משמע זהו שינוי שלו: ואינו ממחו ציד. דממחו ליה שפיר טפי: אלא אמר שמואל ממחו ציד. שאין זה דרכו בחול: קם ר' יוחנן בשיטתיה דר"א. חזר בו ואמר: אביי ורבא דאמרי סרוייהו הלכה כר' יוחנן. דלסקר: לרכך. לזעירי: בשופתא דתומא. אלמנעי של שום: ולא יטרוף. כדרך שטרופין צליים צקערה צפק דרך טריפה שמה

לפי שאין עושין אותה אלא לגוון איתמר חרדל שלשו מע"ש למחר אמר רב ממחו בכלי אבל לא ביד א"ל שמואל ביד אטו כל יומא ממחו ליה ביד מאכל חמורים הוא אלא אמר שמואל ממחו ביד ואינו ממחו בכלי איתמר ר"א אמר אחד זה ואחד זה אסור ורבי יוחנן אמר אחד זה ואחד זה מותר אביי ורבא דאמרי תרוייהו אין הלכה כרבי יוחנן קם רבי יוחנן בשיטתיה דר"א קם רבי אלעזר בשיטתיה דשמואל אביי ורבא דאמרי תרוייהו הלכה כרבי יוחנן (ב) אימיה דאביי עבדא ליה ולא אכל דביתיה דועירא עבדא ליה לרב חייא בר אשי ולא אכיל א"ל לרבך עבדי ליה ואכל ואת לא אכלת אמר רבא בר שבא הוה קאימנא קמיה דרבינא ובחשי ליה בשופתא דתומא ואכל * אמר מר זוטרא * לית הלכתא ככל בני שמואל אלא כי הא דאיתמר "חרדל שלשו מע"ש למחר ממחו בין ביד בין בכלי ונתון לתוכו דבש ולא יטרוף אלא מערב בשחליים ששחקן מע"ש למחר נתון לתוכן שמון וחמוץ וממשיך לתוכן אמיתא ולא יטרוף אלא מערב ישום שריסקו מע"ש למחר נתון לתוכו פול וגריסין ולא ישחוק אלא מערב וממשיך את אמיתא לתוכן * מאי אמיתא נינייא אמר אביי ש"מ האי נינייא מעליא לתחלי: ועושין אנומלין בשבת: * ת"ר דעושין אנומלין בשבת ואין עושין אלונתית ואיוו היא אנומלין ואיוו היא אלונתית אנומלין יין ודבש ופלפלין אלונתית יין ישן ומים צלולין ואפסרמון דעבדי לבי מסותא למיקר אמר רב יוסף זימנא חרדא עלית בתר מר עוקבא לבי באני כי נפקי אתאי אשקין * חמרא חד כסא וחשי מבינתא דראשי ועד טופרא דכרעי ואי אשקין כסא אחרינא הואי מסתפינא דלמא מנכו לי מוכותא דעלמא דאתי והא מר עוקבא דשתי כל יומא שאני מר עוקבא דדש ביה: * בתנ"י * אין שורין את החלתית בפשוטין אבל נתון לתוך החמוץ ואין שולין את הכרשינין ולא שפין אותן אבל נתון לתוך הכברה או לתוך הכלכלה * אין כוברין את התבן בכברה ולא יתננו על גבי מקום גבוה בשביל שירד המוץ אבל נומל הוא בכברה ונתון לתוך האיכוס: * גמ' * איבעיא להו שרה מאי תרגמא רב אדא נרשאה קמיה דרב יוסף שרה חייב חמאת א"ל אביי אלא מעתה שרה אומצא במיא הכי נמי דמיחייב אלא אמר אביי * מדרבנן שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול בעא מיניה רבי יוחנן מר' ינאי מהו לשרות את החלתית בצונן א"ל אסור והא אנן תנן אין שורין את החלתית בפשוטין הא בצונן מותר א"ל א"כ מה בין לי ולך מתניתין יחידה היא דתניא * אין שורין את החלתית לא בחמין ולא בצונן רבי יוסי אומר בחמין אסור בצונן מותר למאי עבדי ליה ליוקרא דליבא רב אחא בר יוסף חש ביוקרא דליבא אתא לקמיה דמר עוקבא א"ל זיל שתי תלתא תיקלי חילתתא בתלתא יומי אזל אישתי חמשא בשבת ומעלי שבת לצפרא אזל שאל בי מדרשא אמרו ליה תנא דבי רב אדא ואמרי לה תנא דבי מר בר רב אדא * שותה אדם קב או קביים ואינו חושש אמר להו לשותת לא קמיבעיא לי כי קא מיבעיא לי לשרות מאי אמר רב חייא בר אבין בדידי הוה עובדא ואתאי שאילתיה לרב אדא בר אהבה ולא הוה בידיה אתאי שאילתיה לרב הונא ואמר הכי קאמר רב שורא בצונן ומיניה בחמה כמאן דשרי * אפילו למאן דאמר ר"מ היכא דלא אישתי כלל אבל הכא כיון דאישתי חמשא ומעלי שבתא אי לא שתי בשבת מיסתכן מיסתמך ואזיל רב אחא בר יוסף אכתפיה דרב נחמן בר יצחק בר אחתיה א"ל כי מטינן לבי רב ספרא עיילינא כי ממו עייליה בעא מיניה מהו לכסכוסו כיתניתא בשבתא לרכוכי כיתניתא קא מיכוין ושפיר דמי או דילמא לאולדי חורא קמיכוין ואסור א"ל * לרכוכי קא מיכוין ושפיר דמי כי נפק אתא א"ל מאי בעא מר מיניה א"ל בעי מיניה מהו לכסכוסו כיתניתא בשבתא ואמר לי שפיר דמי ותבעי ליה למר סודרא סודרא לא קא מיבעיא לי דבעי מרב הונא ופשיט לי * ותיפשיט ליה למר מסודרא א"ל * התם מיחיו כי אולודי חורא הכא לא מיחיו כאולודי חורא אמר רב חסדא האי כיתניתא משלפו

דחול: אס קן. דלא ידענא לפרושי מתני' טפי מיך מה צין לי ולך: מתיסין יחידה היא. ור' יוסי אמרה אכל לרבנן אף צונן אסור: ליוקרא לניבא. שלכו ככד עליו: סלמא סקלי חילסתא. משקל ג' זוקבים: שאיל צי מדרשא. מה יעשה בשבת: לשסות לא קמיבעיא לי. דכלאו רפואה משקה הוא ותנן כל המשקין שותה (ועל דף קט:): לשרות. לתנן מתיסין אין שורין: כמאן דשרי. צעיה הוא. הך דרז ליימא כרבי יוסי דשרי צונן אכל לרבנן אסור: עיילינא. הכניסני ואיש זקן היה: לכסכוסו כיתניתא. חלוק כמותה של פשתן שנמכסה והרי היא קשה ומשפשה צין שתי ידיו והיא מתרככה ואף הליצון שלה מזהיל על ידי השפשוף: אולודי חורא. הליצון מזהיל: הסס מיחיו כאולודי חורא. שמקפיד על ליצונו וזוהירו של סודר יומר מתיסניתא: משלפא

דעלמא דאתי והא מר עוקבא דשתי כל יומא שאני מר עוקבא דדש ביה: * בתנ"י * אין שורין את החלתית בפשוטין אבל נתון לתוך החמוץ ואין שולין את הכרשינין ולא שפין אותן אבל נתון לתוך הכברה או לתוך הכלכלה * אין כוברין את התבן בכברה ולא יתננו על גבי מקום גבוה בשביל שירד המוץ אבל נומל הוא בכברה ונתון לתוך האיכוס: * גמ' * איבעיא להו שרה מאי תרגמא רב אדא נרשאה קמיה דרב יוסף שרה חייב חמאת א"ל אביי אלא מעתה שרה אומצא במיא הכי נמי דמיחייב אלא אמר אביי * מדרבנן שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול בעא מיניה רבי יוחנן מר' ינאי מהו לשרות את החלתית בצונן א"ל אסור והא אנן תנן אין שורין את החלתית בפשוטין הא בצונן מותר א"ל א"כ מה בין לי ולך מתניתין יחידה היא דתניא * אין שורין את החלתית לא בחמין ולא בצונן רבי יוסי אומר בחמין אסור בצונן מותר למאי עבדי ליה ליוקרא דליבא רב אחא בר יוסף חש ביוקרא דליבא אתא לקמיה דמר עוקבא א"ל זיל שתי תלתא תיקלי חילתתא בתלתא יומי אזל אישתי חמשא בשבת ומעלי שבת לצפרא אזל שאל בי מדרשא אמרו ליה תנא דבי רב אדא ואמרי לה תנא דבי מר בר רב אדא * שותה אדם קב או קביים ואינו חושש אמר להו לשותת לא קמיבעיא לי כי קא מיבעיא לי לשרות מאי אמר רב חייא בר אבין בדידי הוה עובדא ואתאי שאילתיה לרב אדא בר אהבה ולא הוה בידיה אתאי שאילתיה לרב הונא ואמר הכי קאמר רב שורא בצונן ומיניה בחמה כמאן דשרי * אפילו למאן דאמר ר"מ היכא דלא אישתי כלל אבל הכא כיון דאישתי חמשא ומעלי שבתא אי לא שתי בשבת מיסתכן מיסתמך ואזיל רב אחא בר יוסף אכתפיה דרב נחמן בר יצחק בר אחתיה א"ל כי מטינן לבי רב ספרא עיילינא כי ממו עייליה בעא מיניה מהו לכסכוסו כיתניתא בשבתא לרכוכי כיתניתא קא מיכוין ושפיר דמי או דילמא לאולדי חורא קמיכוין ואסור א"ל * לרכוכי קא מיכוין ושפיר דמי כי נפק אתא א"ל מאי בעא מר מיניה א"ל בעי מיניה מהו לכסכוסו כיתניתא בשבתא ואמר לי שפיר דמי ותבעי ליה למר סודרא סודרא לא קא מיבעיא לי דבעי מרב הונא ופשיט לי * ותיפשיט ליה למר מסודרא א"ל * התם מיחיו כי אולודי חורא הכא לא מיחיו כאולודי חורא אמר רב חסדא האי כיתניתא משלפו

וכי הא ותנן בפרק האשה שהיא עושה צרכיה צריכה לכסכו ג' פעמים על כל דבר ודבר, ואמרין ב"מ בעי ר' ירמיה אטוויי חד ואיתויי [חד] או דלמא אטוויי ואיתויי תרי, תיקו. וכן עוד מפורש בתלמוד א"י בענין מוליך ומביא שבלוב. מיהא שמענין דכיסוסו כעין שפשוף הוא ומתקוין הבגד, פי' יתכמו, ונראה קמטין וכשלושבו מתפשט, ובראמרין אמר רב כהנא ואיתויא רב יהודה טיט שעל בגדו מכסכוו מבפניו. ומקדיי להאי כיתונתא, שמענין מינה דסודרא ליתיה כתינתא, ולא יתכן לומר שהוא צמר, שאם הוא צמר איך אומר לו היה לך ללמוד פשתיים מצמר, והדר רחוק ביניהם ואינה אלא צמר גפן שזה קרוב לזה. ופשט רב חסדא דלרכוכי מכוון ושירי. אמר רב חסדא האי כיתנתא

לב א מיי פ"ח מהל' שבת הל' די ופ"כ הלכה יב סמג לאוין סה טו"ע א"ח ס"י שכל סעף טו: לב ג א מיי פ"כ"ב סס טו"ע סס סעף טו: ל"ד ד מיי סס ה"א טו"ע סס סעף ז: ל"ה ה מיי פ"ד מהל' דעות הלכה ז: ל"ו ד מיי פ"כ"ב מהל' שבת הלכה ז סמג לאוין סה טו"ע סס סעף ז: ל"ז ז מיי פ"ח מהל' שבת סמג לאוין סה טו"ע א"ח ס"י שיע סעף ח: ל"ח ז מיי פ"ח סס הלכה ז סמג סס טו"ע א"ח ס"י שיע סעף ט: לב ט א ב מיי פ"ח סס הלכה ז סמג סס טו"ע א"ח ס"י שיע סעף ט: ל"ט ז מ מיי פ"כ"ב סס הלכה ז סמג סס טו"ע א"ח ס"י שיע סעף ט: ל"י סמג סס טו"ע א"ח ס"י שיע סעף ט:

לענין רש"י

דישטיפדי"ר [דישטיפדי"ר]. להשרות. כרישו"ן [קרישו"ן]. שחליים. מינס"א. מנתה (צמח). לז"ר. הלחת.

מוסף רש"י

עושין אנומלין בשבת. שהוא לשמות. ואין עושין אלונתית. שהיא לרפואה להצטן כשלאין מביח המתקן כדמפרש (ע"ז ל). ומים צלולין. ששאלו נעמדו ככלי יום או יומים להיות צלולין, וזכרון העליונים נמחמ כמנחת (שם).

רב נסים גאון

אין שורין את הכרשינין. גרסי' בגמ' דבני מערבא תני אין שורין את הכרשינים משום בורר, ולא שפין אותן התבן משום מרקד.

(ב) לפנינו נגמ' א"חא סס כ"טו כנליתא.